

สรุปประเด็นให้สัมภาษณ์

ของ

นายสุพจน์ ไชยมุข รองประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง
ในรายการ “จุดเปลี่ยนประเทศไทย” เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจล้นฟ้าจริงหรือ?”

ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)

วันจันทร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมา มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดกรอบการดำเนินงานโดยยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ๒๕๕๗ และตามนโยบายที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติมอบหมาย ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญต้องสั้น กระชับ เป็นไปตามหลักสากล และต้องสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาได้กำหนดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไว้ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้มีการเปลี่ยนคำว่า “อำนาจ” เป็น “หน้าที่และความรับผิดชอบ” แทน เพราะการที่จะใช้อำนาจได้นั้นต้องมีหน้าที่ก่อนจึงจะใช้อำนาจได้ จึงได้มีการกำหนดหน้าที่หลักของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายว่ามีความขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. วินิจฉัยการกระทำอันเป็นการล้มล้างรัฐธรรมนูญ

๓. วินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และการสิ้นสุดความเป็นรัฐมนตรี

๔. วินิจฉัยการกระทำอันเป็นการแปรญัตติกฎหมายงบประมาณที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ เช่น ห้ามกระทำการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา เสนอหรือแปรญัตติงบประมาณเพื่อผลประโยชน์ของตนเองไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

๕. วินิจฉัยว่าหนังสือสัญญาใดเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางหรือไม่

๖. วินิจฉัยว่าบุคคลใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้หรือไม่

๗. หน้าที่ในการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นทางออกทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาวิกฤติรัฐธรรมนูญ

ส่วนหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ นั้น ยังคงปรากฏอยู่เช่นเดิม

ในประเด็นเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรม ในร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น เพื่อใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

ในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมนั้น ให้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี เป็นต้นว่าต้องการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างไร ต่อจากนั้นศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระก็จะนำผลการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวมาประมวลผล เพื่อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมต่อไป

การสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย

๑. ประธานศาลฎีกา
๒. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
๓. ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
๔. ประธานศาลปกครองสูงสุด
๕. บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระแต่งตั้ง

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกระบวนการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เป็นไปตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งถ้าไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่จะยกมาปรับแก้กรณีใดได้ให้วินิจฉัยกรณีนั้นตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำหรับการตรวจสอบการทำงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เหมือนกับองค์กรอื่น ๆ คือ หากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจใช้หน้าที่และอำนาจโดยขัดรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ประชาชนเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

ดังนั้น การที่จะให้ใครยอมรับศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ในร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงกรรมการสรรหาตุลาการ คุณสมบัติของตุลาการ และหน้าที่ อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
ประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ